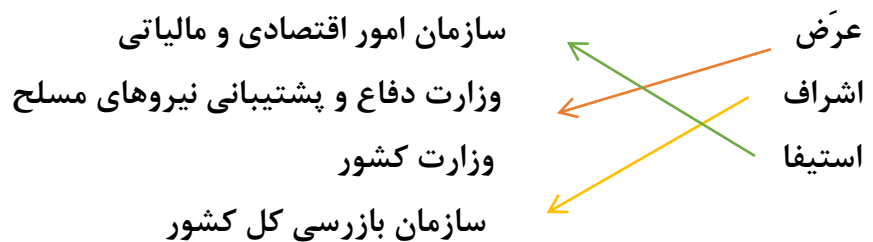

پاسخ فعالیت های درس ۱۴

۱. کاربرد

۱. عمیدالملک کندری - خواجه نظام الملک توسی
۲. عمید الملک کندری، چون به زبان مادری خود(زبان پارسی)، علاقه مند بود دستور داد دفترها و نامه ها به خط و زبان فارسی نوشته شود و این رسم برای همیشه در ایران ماندگار شد.
۳. خواجه نظام الملک توسی
۴. آیین فرمانروایی و راه و رسم کشورداری را به صورت پند و اندرز بیان کرده است.
۵. آموزش راه و رسم کشورداری، سروسامان دادن به اوضاع کشور.

۲. دیوان های دوره سلجوقی را به موارد مشابه امروز مربوط کنید.

سؤالات درس ۱۴

در جاهای خالی کلمات مناسب قرار دهید.

۱. در رأس حکومت سلجوقی، قرار داشت.
۲. از مهم ترین مقام هایی که در عهد سلجوقیان وجود داشت، بود.
۳. خواجه نظام الملک مداری در شهرهای مختلف بنیان گذاشت که خوانده می شدند.
۴. شهرهای ری، اصفهان و از پایتخت های سلجوقیان به شمار می آمدند.
۵. سلجوقیان با توسعه قلمرو خود به سمت غرب، زبان فارسی را در رواج دادند.
۶. در قرن های پنجم و ششم هجری، زبان در ایران رواج پیدا کرد.

درست و یا نادرست بودن عبارت های زیر را مشخص کنید.

۷. در دوره سلجوقی کاشی کاری از ابتکارات مهم معماران ایرانی برای تزیین بناها بود.
۸. در ابتدای دوره سلجوقی، نامه ها و فرمان های حکومتی از فارسی به عربی تغییر کرد.
۹. دوره سلجوقیان از نظر گسترش دانش و هنر و ادب از دوره های برجسته تاریخ ایران محسوب می شود.
۱۰. در دوره سلجوقی به سبب آرامش و رونق بازرگانی، شهر و شهرنشینی گسترش یافت.
۱۱. در زمان سلجوقیان فلزکاری رونق چندانی نداشت.

به سؤالات زیر پاسخ کامل دهید.

۱۲. چرا سلجوقیان برای اداره کشور به وزیران ایرانی نیازمند بودند؟
۱۳. دو تن از وزیران ایرانی معروف حکومت سلجوقی را نام ببرید؟
۱۴. در دوره سلجوقیان وزیران ایرانی چه نقشی در اداره حکومت داشتند؟
۱۵. ویژگی مدارس نظامیه چه بود؟
۱۶. در دوره سلجوقیان، معماران ایرانی چه ابتکار خاصی در ساختن مسجد به کار می بردند؟
۱۷. کدام یک از هنرهای ایرانی در دوره سلجوقی گسترش یافت؟

گزینه صحیح را انتخاب کنید.

۱۸. کدام یک از موارد زیر از نظامیه های ساخته شده توسط خواجه نظام الملک نمی باشد؟
الف) شیراز ب) نیشابور ج) اصفهان د) بغداد
۱۹. در آستانه هجوم مغول ها، بزرگ ترین مرکز علمی، ادبی و مذهبی ایران بود؟
الف) اصفهان ب) خراسان ج) بغداد د) آذربایجان
۲۰. مهم ترین وظیفه وزیران عصر سلجوقی بود.
الف) فعالیت اقتصادی ب) آموزش کشورداری ج) لشکرکشی د) تنظیم رابطه سلطان با خلیفه
۲۱. به ترتیب کدام یک از افراد زیر استاد و دانش آموخته نظامیه بودند؟
الف) سعدی - غزالی ب) سعدی - نظام الملک ج) غزالی - سعدی د) غزالی - کندی

پاسخ سؤالات درس ۱۳

۱. نیروی نظامی

۲. آلب ارسلان

۳. اصفهان

۴. ماوراءالنهر

۵. خواجه نظام الملک

۶. غزنویان دودمانی ترک تبار بودند که چون حکومت خود را از شهر غزنین (غزنه) آغاز کردند به این نام مشهور شدند.

۷. هنگامی که حکومت سامانیان به نهایت ضعف و ناتوانی رسید ، محمود غزنوی که حاکم غزنه بود، خراسان را تصرف کرد. خلیفه عباسی نیز حکومت او را به رسمیت شناخت.

۸. سلطان محمود غزنوی به پشتوانه ی سپاه نیرومند خود در اغلب جنگ ها، پیروزی هایی به دست آورد و قلمرو خود را تا ری در مرکز ایران گسترش داد.

۹. چندین بار به هندوستان لشکرکشی کردو به همین سبب در تاریخ شهرت یافت.

۱۰. اگر چه این لشکرکشی ها به بهانه ی رواج اسلام صورت می گرفت اما در اصل به طمع ثروت هنگفتی بود که در این کشور وجود داشت.

۱۱. وی در این لشکرکشی ها مناطقی از هندوستان را تصرف نمود و معبد سومنات را خراب کرد . او اسیران زیادی را با خود به سرزمین های دیگر برد و ثروت ها و غنائم زیادی به دست آورد که بخشی را به خلیفه پیشکش کرد .

۱۲. براندازی حکومت آل بویه در بغداد و از میان برداشتن خطر خلافت فاطمی مصر.

۱۳. بسیار نزدیک بود و خلیفه عباسی به جهت اقدامات طغرل به او لقب سلطان رکن الدین» داد و حکومت او را بر ایران و عراق تأیید کرد.

۰۱۴ خوارزمشاهیان نخست دست نشانده سلجوقیان بودند اما وقتی حکومت سلجوقی ضعیف شد ، آنها از فرمانبری سرپیچی کردند و سرانجام یکی از فرمانروایان خوارزم آخرین سلطان سلجوقیان را شکست داد و بر بخش های زیادی از ایران چیره شد.

۰۱۵ زیرا از یک سو خلیفه ی عباسی فرمانروایی آنها را به رسمیت نمی شناخت و از سوی دیگر ، تسلطی بر فرمانروایان محلی نداشتند.

۰۱۶ د برانداختن حکومت سامانیان

۰۱۷ الف سلجوقیان

۰۱۸ ج طغرل

۰۱۹ درست ۰۲۰ نادرست

پاسخ سوالات درس ۱۴

۱. سلطان ۲. مقام وزارت ۳. نظامیه ۴. سلجوقیان ۵. آسیای صغیر ۶. زبان ترکی

۷. درست ۸. نادرست ۹. درست ۱۰. درست ۱۱. نادرست

۱۲- سلجوقیان، مردمانی گله دار و بیابان گرد بودند که با زور شمشیر، امور سیاسی و نظامی را در اختیار گرفتند، آن ها از شهرنشینی و کشورداری بی خبر بودند و برای اداره قلمرو پهناور خود ناگزیر شدند از وزیران ایرانی استفاده کنند.

۱۳- عمیدالملک کندی، خواجه نظام الملک

۱۴- این وزیران، نقش مهمی در اداره حکومت سلجوقی داشتند و در نتیجه تدبیر و مدیریت آنها، اوضاع اقتصادی و فرهنگی بهتر شد و کشاورزی، بازرگانی، صنعت، هنر و معماری رشد زیادی کرد.

۱۵- به مدرسان، مدیران و کارکنان نظامیه ها، حقوق پرداخت می شد. این مدارس، مقررات خاصی داشتند و استادان و شاگردان با دقت خاصی گزینش می شدند و رقابت شدیدی برای رسیدن به مقام استادی در این مدارس وجود داشت.

۱۶- در ساختن مساجد ایرانی، حیاط و چهار ایوان اطراف آن معمول گردید. در ساختن انواع گنبدها، برج ها و مناره ها، کاروانسراها و مدارس نیز الگوهای جدیدی در معماری به کار گرفته شد.

۱۷- فلزکاری، خوشنویسی، تذهیب، ساختن جلد کتاب از چرم و نقش انداختن بر روی آن ها.

۱۸- الف شیراز ۱۹- ب خراسان ۲۰- د تنظیم رابطه با سلطان ۲۱- ج غزالی -سعدی